

Boeddhisme

In zijn ~~zijn~~ Early history of India bespreekt Vincent Smith de vaak gebruikte vergelyking tuschen Asooka, die het Boeddhisme tot wereldgodsdienst maakte en keizer Conbanijs, die het Christendom ten troon verheef. Hy verwerpt dese overeenkomst. Want tegens Conbanijs was het Christendom reeds een macht in de staat geworden, en uit ~~vanwege~~ ^{enkel} politieke berekening, om dese macht tegen zijn mededingers te kunnen gebruiken, maakte hy het Christendom tot staatsgodsdienst. Koning Asooka daarentegen, meegesleept door de leer van Boedtha, toen een der vele secten van het Hindoeïsme, alleen op een klein gebied bekend, gebruikte zijn regeeringsmacht om dese leer van nachtmedigheid overal in zijn staten te propageeren, bloedige offers te verbieden, alle ambtenaren in haar dienst te stellen en predikers naar alle omringende landen en vorsten te zenden. ^{zonder zijn persoonlijke betoering,} ~~Zonder hem,~~ zou het Boeddhisme een kleine plaatselijke secte gebleven zijn; door hem werd het een wereldgodsdienst. Aldus Smith.

Op zich zelf is het al weinig waarschijnlijk, dat de levensbeschouwing van honderden millioenen menschen alder van het toeval van een vorst zou afhangen. ^{in China, Japan, Sikkim, India,} Maar ~~de~~ dese allen het Boeddhisme aenvaardden, zonder dwang, met hun eigen overtuiging, bewijst dat het iets uitpraakte en formuleerde, wat al in hen leefde, en wat niet in de overgeleverde godsdiensten uitgedrukt werd. Dese laatste waren stam-, familie- of staatsgodsdiensten; zy druktten de saamhoorigheid van de oorspronkelijke gemeenschappen uit, door gemeenschappelijke rituen en plechtigheden by alle gewichtige momenten van het leven. De ^{enkele} mensch ging ook geheel in dese gemeenschap op, was slechts een deel, een tijdelijke vorm in het blijvende geheel. Het Boeddhisme plaatste de individuele mensch in het middelpunt van zijn geloofswereld; zijn persoonlijk ^{lot} ~~aan~~ was hoofzaak, want ~~het~~ ^{zijn leven} was deel van een lange reeks van wedergeboorten van steeds dezelfde individualiteit. Dese Indische voorstelling maakte in Boedtha's leer de verwerving van de hoogste graad

van zelfberinning, als hoogste graad van geluk, of liever overwinning van het leed, dat ~~de~~ wereld en bestaan uiteraard was, tot doel van het leven. Niet meer de familie, de stam, de staat, de gemeenschap was het hoogste, waarvoor de enkeling alleen maar middel was; de enkeling was zichzelf het hoogste doel. Het is hetzelfde begripel waarmee de nieuwe tijd, de nieuwe mensch zich tegenover de oude wereld stelt, als het woord van Christus, dat ieder die my volgt, vaderen moeder zal verlaten, ~~en~~ en als het gebod van Moehammed, dat de gemeenschap der gelovigen de oude vaste stambanden opheft.

Dat deze leer ⁱⁿ (al deze landen de millioenen kon winnen, lag daaraan, dat de oude economische structuur van de primitieve stam ^{het ~~landbouw~~ agrarisch bedrijf, de productie voor eigen gebruik} door de verdere maatschappelijke ontwikkelij overwonnen werd. Het waren de kooplieden, die op hun reizen de eerste propagandisten van de nieuwe leer waren; ook b.v. van de Indische archipel wordt vermeld dat Hindoeïsme en Boeddhisme daar door de handelaars gebractd werden. De handel doorbreekt het eerst de banden van de oude gemeenschap; de koopman treedt op als zelfstandig individu, warenberitter, persoonlijk eigenaar die zijn waar koopt en verkoopt. Nadat de handel zich ontwikkeld heeft, komt het handwerk als zelfstandig bedrijf, dat voor de markt, de export produceert. In al deze personen, warenberitter en warenhandelaars, groeit het gevoel van persoonlijkheid, van los zijn van de oude gemeenschappen, zelf tegenover de wereld en de wereldmachten ~~staan~~ en voor eigen lot aansprakelyk. Ditzelfde gaf ook het Christendom aan de Heidensche stammen waar, over het zich uitbreidde; deze werden daardoor in de grotere economische handelsgemeenschap betrokken. Dit is grondslag en kenmerk van alle groote wereldgodsdiensten. Dat in Indië dit juist het Boeddhisme moest worden in plaats van een der vele andere Indische secten (Jainisme b.v.) ligt in zekere zin aan persoonlijk touw al of kleinere details (evenals b.v. dat in Romeinse rijk ~~de~~ Christendom en niet ^{b.v.} Mithras dienst tot algemeente leer werd), die wij hier niet precies kennen. ~~de~~

Vincent A Smith The early history of India. 1924 (4th ed) p. 450

[Lingayats]
"The growth of this new sect, which occurred numerous adherents among the trading classes, up to that time the main strength of both Buddhism and Jainism, checked the progress of the latter religion, and drove another nail into the coffin of Buddhism, the evidence of which in the Deccan is rarely traceable later than the 1st half of the 12th century"